

Prehistorie en oudheid

Enkele gegevens over Athene tijdens het bewind van de alleenheerser Pisistratus in de zesde eeuw voor Christus:

- 1 Pisistratus ondersteunde arme boeren door hun geld te geven om te investeren in het opzetten van handel in olijfolie of wijn;
- 2 Pisistratus handhaafde de indeling van de burgers van Athene in vier vermogensklassen, waarbij voor het eerst rekening werd gehouden met inkomsten in plaats van met geboorte;
- 3 Pisistratus bepaalde dat door hem aangewezen rondreizende rechters de lokale rechtsspraak van de adel overnamen.

Er wordt beweerd dat door deze drie maatregelen de invoering van democratie in de Atheense stadstaat vergemakkelijkt werd.

2p **2** Toon dit aan door aan te geven:

- welk gemeenschappelijk doel Pisistratus met deze drie maatregelen had en
- waardoor dit de invoering van democratie in de Atheense stadstaat vergemakkelijkte.

Gebruik bron 1.

Het christendom blijkt aantrekkelijk voor slaven.

2p **3** Ontleen hiervoor een verklaring aan de bron.

De Romeinen vervolgden aanhangers van andere godsdiensten dan de Romeinse religie meestal niet. Maar christenen werden, tot het begin van de vierde eeuw, wel vervolgd.

2p **4** Verklaar dit verschil door aan te geven:

- waardoor de verdraagzaamheid tegenover andersgelovigen het Romeinse imperialisme diende en
- waardoor de christelijke religie door het Romeinse bestuur aanvankelijk werd gezien als een politiek gevaar.

Prehistorie en Oudheid

bron 1

Lucianus van Samosata schrijft in de tweede eeuw naar aanleiding van de gevangenneming van ene Peregrinus, een satirische beschouwing over christenen. Hij beschrijft dat uit veel steden van Klein-Azië christenen komen om Peregrinus bij te staan:

Deze mensen zijn in alle gevallen waarbij de hele gemeenschap betrokken is, buitengewoon actief en sparen daarbij kosten noch moeite. (...) Want deze arme zielen hebben het in hun hoofd gehaald te geloven dat zij lichamelijk en geestelijk onsterfelijk zijn en in alle eeuwigheid zullen leven. Dit is ook de reden waarom zij de dood verachten en velen van hen zelfs gevangenschap gewillig aanvaarden.

Bovendien heeft hun eerste wetgever hun geleerd dat ze allemaal broeders van elkaar zijn geworden als zij eenmaal hun dwaalweg zijn ingeslagen. Vooral als zij de Griekse goden verloochenen en door het vereren van die gekruisigde sofist (Jezus) volgens zijn wetten leven.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.